

Open Monumentendag in de regio Polderrand en Ginter

i.s.m. Het Orgel in Vlaanderen

In de regio Polderrand (Ichtegem, Gistel, Koekelare, Kortemark en Oudenburg), maar ook de drie gemeenten die bijkomend tot de projectvereniging Ginter behoren (Torhout, Zedelgem en Jabbeke) (alle Polderrandgemeenten behoren eveneens tot Ginter) worden op Open Monumentendag “alle registers open getrokken”, bij manier van spreken. I.s.m. Het Orgel in Vlaanderen zijn er een heel aantal evenementen. Liefst 2 Doe-Orgels zullen in de regio aanwezig zijn.

Jabbeke

Kerk Sint-Jan Baptist, Cathilleweg 91A 8490 Stalhille (Jabbeke) 13.30u tot 18.00u

Opendeurdag

De Sint-Jan Baptistkerk van Stalhille herbergt sinds het einde van 18de eeuw een authentiek barokorgel. Het instrument is van de hand van de befaamde leperse orgelmaker Jacobus Van Eynde en werd in 1716 vervaardigd voor het Brugse Jacobinessenklooster. Na de opheffing van dit klooster in 1784 kocht de pastoor van Stalhille het orgel aan voor zijn kerk.

Op zondagnamiddag 12 september worden de deuren van de Stalhilse kerk wijd opengezet en kan je je laten on-

derdempelen in de wereld van dit uitzonderlijk orgel tijdens een mini-concert. Kortere orgelbespelingen zullen verder doorheen de namiddag je bezoek aan deze kerk opluisteren.

Voor kinderen (vanaf 7 jaar) is er de gratis workshop ‘Doe-orgel’: bouw samen met de begeleider zelf een heus pijporgel na en

© INEKE BRUYNOOGHE

ontdek de techniek en de werking ervan. Beperkt aantal deelnemers, dus reserveren vooraf is de boodschap. Activiteit in samenwerking met Het Orgel in Vlaanderen vzw. en Leuven Orgelstad.

Praktische informatie:

Zondag 12 september van 13.30u tot 18.00u. Toegang tot de kerk via het portaal aan de kant van de Kalsijdeweg. Workshop 'Doe-orgel' om 15.00u en 16.30u. Inschrijving noodzakelijk (vanaf 20 augustus) via reservaties.jabbeke.be. Orgelbespeling en miniconcert - voor uren: zie www.jabbeke.be - geen reservatie nodig.

Prijs: Gratis

Meer info: gemeentehuis@jabbeke.be 050/ 810211

UiTmetVlieg: Geschikt voor 7 tot 14 jaar.

Dorpsplein Snellegem, Oostmoerstraat 8490 Snellegem (Jabbeke) 13.00u tot 18u00u

Op stap in het historisch Snellegem

Het centrum van Snellegem wordt gevormd door de historische en architecturaal uitzonderlijke combinatie van "Het Oosthof" en de Sint-Eligiuskerk.

Het Oosthof is een historische hoeve met monumentaal gotisch poortgebouw en 16de-, 17de- en 18de-eeuwse hoevegebouwen. De als monument beschermde site is ontstaan als de centrale hoeve van een Merovingisch kroondomein. Het ontwikkelde zich door de eeuwen heen tot de kern van een erg belangrijke heerlijkheid, bestaande uit kasteel en neerhof op een dubbel omwald erf.

De Sint-Eligiuskerk is de parochiekerk van Snellegem en bestaat uit een combinatie van een romaanse en een neogotische kerk. De neogotische basilicale kerk werd in 1892-1893 gebouwd naast de oude romaanse kerk, wat een heel ongewone optie was in de 19de eeuw. De toren en oude gedeelten van de Sint-Eligiuskerk werden beschermd als monument bij K.B. van 19 april 1937, waarmee het een van de oudste beschermingen in België uitmaakt.

Het boeiend verhaal van deze uitzonderlijke monumenten wordt verteld door ervaren gidsen tijdens een geleide wandeling. Aansluitend is er in de kerk een expo over het romantisch orgel gebouwd door Philippe-J. Forrest (1832-1912) en wordt op het dorpsplein info gegeven over de renovatie van het dorpscentrum.

Geleide wandeling met gids, doorlopend om het halfuur van 13.00u tot 17.00u (vertrek laatste rondleiding). Inschrijven is verplicht vanaf 12 jaar. Het aantal plaatsen is beperkt, dus tijdig inschrijven is de boodschap.

Praktische informatie:

Zondag 12 september van 13.00u tot 18.00u. De rondleidingen starten op het dorpsplein van Snellegem, verza-

melen aan de gemeentelijke tent. Inschrijven mogelijk vanaf 20 augustus via reservaties.jabbeke.be

Prijs: Gratis

Meer info: gemeentehuis@jabbeke.be 050/810211

Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Koekelare: 4 locaties in Koekelare rond orgels en streekproducten

De Brouwerij / Dienst toerisme Sint-Maartensplein 15B 8680 Koekelare 10.00u tot 18.00u

Opendeurdag

1. Brouwerij: miniatuurorgel en expo marktliederen

Zoals elk jaar wordt De Brouwerij de uitvalsbasis en het centraal infopunt voor Open Monumentendag Koekelare (programmabrochure ook op de andere locaties te verkrijgen).

In de tankkelder van de Brouwerij worden de minikermis en het miniatuur-Mortierorgel afkomstig uit het voormalige Brugs Orgelmuseum voor de gelegenheid nieuw leven ingeblazen. De tankkelder is opgefrist met o.m. nieuwe verlichting en heropent bij deze gelegenheid de deuren. Kom dat zien!

In de inkomruimte zal Spaenhiers vzw, de archeologisch-historische kring van Koekelare en omgeving, voorzien in een infostand en kleine expo rond marktliederen. Markt-zangers trokken van markt naar markt, zongen hun liedjes en verkochten die liedjesteksten op gedrukte flyers. Van deze flyers is er in het Hadock een collectie waaruit representatieve exemplaren tentoongesteld zullen worden. Er zijn ook enkele boeken over dit onderwerp te zien.

2. Sint-Martinuskerk: orgeldemo's en slotconcert

De Sint-Martinuskerk beschikt over twee orgels. In 1843 bouwden Pierre (jr) van Peteghem en zoon (Gent) een nieuw instrument in een aanwezige oude orgelkast. In 1886-88 werd een nieuw doksaalorgel gebouwd door Jacobus-Philippus Forrest (Roeselare) in een nieuwe gedeelde orgel-

© DIENST CULTUUR EN TOERISME

kast, maar met integratie van een ruime hoeveelheid Van Peteghem-pijpwerk. In 1984 werden enkele registers uit het orgel weggenomen en beneden verwerkt in een nieuw koororgel, gebouwd door Jean Bruggeman (Marke). Sindsdien is het doksaalorgel buiten gebruik.

Organist Johan Maertens zorgt in de namiddag voor tekst en uitleg en geeft ook muzikale demonstraties op het Bruggemanorgel. Hij zal vooral laten zien en horen wat het orgel allemaal kan, welke registers er opengetrokken kunnen worden, hoe stil en hoe luid een orgel kan spelen, welke klanken eruit tevoorschijn kunnen komen, enz. Er zijn sessies om 12 uur, 13 uur, 14 uur, 15 uur en 16 uur. Inschrijven op voorhand is niet nodig, maar kom op tijd, want het aantal plaatsen is beperkt.

Peter Ledaine – geboren in Koekelare – sluit Open Monumentendag om 17 uur in schoonheid af met een concert op hetzelfde orgel. Peter trok na zijn studies aan het Stedelijk Conservatorium in Brugge naar het Lemmensinstituut in Leuven, waar hij behalve de diploma's laureaat orgel, laureaat muziekpedagogie en laureaat koorleiding, het 'Hoger Diploma Orgel' behaalde o.l.v. Chris Dubois. Daarna vervolmaakte hij zich bij Hans Van Nieuwkoop aan het Sweelinck-conservatorium in Amsterdam.

Peter Ledaine is directeur van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord van Blankenberge. Als organist is hij verbonden aan de hoofdkerk St.-Petrus en Paulus en aan de Kapucijnenkerk in Oostende. Hij bespeelt er het monumentale Schijven-Flentop-orgel en het Thomas-orgel in Silbermannstijl. Ook de artistieke leiding van de concerten in de Sint-Petrus en Pauluskerk van Oostende neemt hij op zich. Hij concerteert regelmatig in binnen- en buitenland en realiseerde diverse cd-opnames. Sinds 1993 is Peter Ledaine dirigent van het Orlandusensemble.

Orgelprogramma Peter Ledaine in Koekelare (17 uur):

- Balletto del Granduca (Thema met 4 variaties) – Jan Pietszoon Sweelinck (1562-1621)
- Capriccio sopra la Bassa Fiamenga – Girolamo Frescobaldi (1583-1643)
- Werde munter, mein Gemüte (koraal – 4 variaties – koraal) – Johann Pachelbel (1653-1706)
- Vater unser im Himmelreich – Georg Böhm (1661-1733)
- Praeludium en fuga in G – Johann Sebastian Bach (1685-1750)
- Voluntary in e (adagio - allegro) – John Stanley
- Voluntary in a (andante - allegro - allegro – fugue) – John Stanley (1712-1786)
- Batalla Famosa – Anoniem

3. Lange Max Museum: rondleidingen met gids

Je tocht door Koekelare zal je kunnen vervullen met het Lange Max Museum en de Hovaeremolen. Lange Max vzw trekt met Open Monumentendag de kaart van drie lopende thema's. Zo heeft de Europese Unie 2021 uitgeroepen tot het "Europees jaar van de spoorwegen". De erfgoedcel van Ginter opteerde om dit keer te werken rond 'orgels en marktliederen'. En Westtoer inspireert mensen

om te genieten van lekkers uit de streek onder het motto 'De grote goesting' van Toerisme Westhoek.

De vereniging van het Lange Max Museum zal rond de bedding van het voormalige kanon deze drie thema's passend met elkaar verweven. Zo zullen meerdere gidsen elk een thema brengen over het gebruik van het spoor tijdens de Eerste Wereldoorlog. Wie boven de balustrade van de bedding leunt, zal verrassende en niet-alledaagse orgelmuziek horen die het gebulder van het toenmalige kanon moet vervangen. En op het grasveld zal er genoten kunnen worden van lokaal lekkers, waaronder het heerlijk biertje 'Doedel', dat dit jaar een gedaanteverwisseling ondergaat. Zo wijzigen de flesjes van 25 naar 33 cl en wordt ook het etiket vernieuwd.

4. Hovaeremolen: muzikale draaidag

Traditiegetrouw zet ook de Hovaeremolen zijn schouders onder Open Monumentendag. Dit stukje beschermd erfgoed van Koekelare zet op 12 september de deuren open van 10 tot 18 uur. De toegang is gratis en de aanwezige molenaars zullen je bij het malen graag een woordje uitleg geven en antwoorden op al je vragen.

Je kunt bekomen van deze bijzondere ervaring op het leuke terras, recent vernieuwd én met een aangename buitenbar. Je bezoek aan de Hovaeremolen en zijn terras is ook een motivatie voor de vzw: zo maak jij het in heel belangrijke mate mee mogelijk om de molen verder in stand te houden én te bewaren voor het nageslacht.

De Hovaeremolen sluit zich uiteraard aan bij het thema van dit jaar én zorgt, in samenwerking met de andere deelnemers, voor animatie in het kader van dat thema, samen met een kleine verrassing voor alle aanwezigen. Volg 'Hovaeremolen Koekelare' op Facebook voor meer details en om alle laatste nieuwtjes te vernemen.

Al even traditiegetrouw sluit Open Monumentendag het molenseizoen af. De molen gaat nadien in winterrust, tot eind april 2022, dus hopelijk mag hij je nog welkom heten op 12 september!

-Locaties:

- De Brouwerij, Sint-Maartensplein 15B, Koekelare
- Sint-Martinuskerk, Concertplein, Koekelare
- Lange Max Museum, Clevenstraat 2, Koekelare
- Hovaeremolen, Hoek Wulfaertdijk - Hovaerestraat, Koekelare

Toegangsprijs: gratis, incl. activiteiten

Orgelsessies kerk: 12.00u, 13.00u, 14.00u, 15.00u, 16.00u (vooraf inschrijven niet nodig; beperkt aantal plaatsen)

Slotconcert kerk door Peter Ledaine: 17.00u, gratis

Meer info: De Brouwerij / Dienst cultuur en toerisme, 051 61 04 94, cultuurentoerisme@koekelare.be, www.koekelare.be/open-monumentendag-2021

Kortemark – Zarren

Loncke Orgel- en Interieurmaatwerk Esenstraat 31 8610 Zarren (Kortemark) 10.00u tot 17.00u

Loncke Orgelbouw | Een eeuwenoud ambacht

In 1956 werd het bedrijf “Jos. Loncke & Zonen” opgericht, door Jozef Loncke. Sindsdien is het bedrijf een begrip ge-

worden binnen de wereld van orgelbouwers. Van leper tot in Brussel, in de Heilig-Hartbasiliek van Koekelberg, geniet men tot op vandaag van de klanken die uit de orgels van de familie Loncke komen.

Tijdens Open Monumentendag (12 september) wordt het atelier van de firma Loncke uitzonderlijk opengesteld. Wil je graag meer weten over dit eeuwenoude ambacht? Benieuwd hoe dit uiterst complexe instrument wordt gemaakt? Schrijf je dan zeker in voor één van de begeleide rondleidingen.

De rondleidingen vinden plaats op volgende tijdstippen: 10.00u, 11.00u, 13.00u, 14.00u, 15.00u en 16.00u. Inschrijven is verplicht.

De rondleiding worden georganiseerd door Cultuurdienst Kortemark, i.s.m. Loncke Orgel- en Interieurmaatwerk BVBA en Het Orgel in Vlaanderen VZW.

Prijs: Gratis
Reservatie verplicht [051/566108 reservaties@kortemark.be](mailto:051/566108_reservaties@kortemark.be)
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Oudenburg

Sint-Eligiuskerk Dorpsstraat 63 8460 Ettelgem (Oudenburg) 14.00u tot 16.30u

Stad Oudenburg zet dit jaar tijdens de Open Monumentendag het orgel van de Sint-Eligiuskerk in de kijker. Dit orgel werd ontworpen door de welbepaalde meester orgelmaker Louis Hooghuys uit Brugge. Meer kom je te weten tijdens de rondleidingen, voorzien om 14u00, 15u00

en 16u00. Inschrijven (verplicht) kan door te mailen naar cultuur@oudenburg.be. Wees er snel bij want de plaatsen zijn beperkt!

Open Monumentendag 2021 wordt niet alleen een dag om naar uit te kijken, maar vooral ook een dag om te luisteren. De Ginter- en Polderrandgemeenten slaan dan de handen in elkaar en brengen een waaier aan boeiende activiteiten rond het thema ‘Orgel- en Marktlieden’. Onze regio beschikt immers over heel wat waardevolle orgels die van een rijke orgelgeschiedenis getuigen en vaak door gerenommeerde orgelbouwers gemaakt zijn. Deze orgels laten niet alleen knappe staaltjes van vakmanschap en techniek zien, maar vertellen ook het verhaal van de muziek die zij laten weerklinken of van de kerk waarin ze zijn ondergebracht. Laat je verrassen door deze bijzondere instrumenten!

Prijs: Gratis
Reservatie verplicht 059/568400 of cultuur@oudenburg.be
Meer info: <https://ram.oudenburg.be>
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Torhout

Sint-Pietersbandenkerk Zwanestraat z/n 8820 Torhout 13.00u tot 18.00u

Begeleide uitstap of rondleiding

Samen met de andere Ginter-gemeenten zetten we tijdens deze editie onze historisch interessante orgels in de kijker: het orgel in de 19de eeuwse kapel in het Oud Hospitaal Ten Walle (Bruggestraat) en het grote orgel in de Sint-Pietersbandenkerk (Zwanestraat/Markt).

Programma orgel Sint-Pietersbandenkerk (Zwanestraat/Markt)

13.00u tot 18.00u: ontdek meer over de Sint-Pietersbandenkerk en het orgel.

Rondleidingen met gidsen

- Start rondleidingen: 13.00u, 14.30u, 15.00u, 15.30u, 16.00u, 16.30u en 17.00u. Door de reeds geplande erediensdiensten zijn er geen groepen in de voormiddag.
- Duur rondleidingen: 30 minuten.
- Vooraf inschrijven verplicht.
- Tussen de rondleidingen in kan je genieten van concerten van de Kunstacademie Torhout. Hiervoor moet je niet reserveren.

13.30u tot 14.30u: sessie filmmuziek (in samenwerking met Kunstacademie Torhout)

- Hiervoor moet je niet reserveren.

16.00u tot 17.00u: sessie dansmuziek (in samenwerking met Kunstacademie Torhout)

- Hiervoor moet je niet reserveren.

Inschrijvingen mogelijk per mail via vrijetijdshuis@torhout.be.

Meer info:

vrijetijdshuis@torhout.be <http://www.visittorhout.be> of
050 22 07 70 Lokaal Bestuur Torhout
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Ten Walle Oud Hospitaal Ten Walle, Bruggestraat 14 8820
Torhout 10.00u tot 18.00u

Begeleide uitstap of rondleiding

Samen met de andere Ginter-gemeenten zetten we tijdens deze editie onze historisch interessante orgels in de kijker: het orgel in de 19de eeuwse kapel in het Oud Hospitaal Ten Walle (Bruggestraat) en het grote orgel in de Sint-Pietersbandenkerk (Zwanestraat/Markt).

Programma orgel Oud Hospitaal Ten Walle (Bruggestraat)

10.00u tot 18.00u: ontdek meer over de kapellen en het 19de eeuwse orgel.

Rondleidingen met gidsen.

- Start rondleidingen: 10.30 uur, 11 uur, 11.30 uur, 12 uur, 13.30 uur, 14 uur, 14.30 uur, 15 uur, 15.30 uur, 16 uur, 16.30 uur en 17 uur.
- Duur rondleidingen: 30 minuten.
- Vooraf inschrijven verplicht.

10.00u tot 12.00u / 12.00u tot 13.30u / 14.00u tot 15.00u / 15.30u tot 17.00u: workshop Doe-orgel (in samenwerking met Kunstacademie Torhout)

- Maximum 20 deelnemers per workshop.
- Vooraf inschrijven verplicht.

In de namiddag kan je genieten van concerten van de laureaten van de Kunstacademie Torhout. Hiervoor moet je niet reserveren.

Inschrijvingen mogelijk per mail via vrijetijdshuis@torhout.be
Prijs: Gratis
Meer info: vrijetijdshuis@torhout.be
<http://www.visittorhout.be> 050/220770
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Oud Hospitaal Ten Walle, Bruggestraat 14 8820 Torhout 10.00u tot 18.00u

Het Orgel van het Oud Hospitaal uitgelicht !

Begeleide uitstap of rondleiding

Begin jaren '90 van vorige eeuw werd door de stad Torhout beslist dat de site definitief gerestaureerd/gerenoveerd moest worden.

Dit gebeurde in de periode 2012-2015 op een historisch verantwoorde manier. Samen met de toevoeging van enkele moderne bouwdelen met het oog op het functionele

karakter binnen het huidige gebruik als Kunstacademie, kregen de gebouwen hun oorspronkelijk karakter terug.

In beide kapellen verdween de tussenverdieping en werd de oorspronkelijke uitstraling gereconstrueerd. De neogotische kapel kreeg terug haar oorspronkelijke wanddecoratie. Een herboren schoonheid!

In dit ganse verhaal werd ook het historische orgel niet vergeten. De zusters Augustinessen hadden het in 1865 besteld bij de Gentse orgelbouwer Maximiliaan Van Peteghem. Deze bouwde een éénklaviersinstrument met slechts 5 registers (klankkleuren), zonder pedaal of voetklavier. Er werd een orgeltje gebouwd dat vandaag tot de kleinste historische instrumenten in Vlaanderen mag gerekend worden. Gelukkig kwam het orgeltje opnieuw onder de aandacht bij de restauratie-keuze van de site en werd er concreet gedacht om het instrument opnieuw een plaats te geven op de plek waar het zovele jaren stond.

In 2011 werd door orgelkundige Jef Braekmans (Vorselaar) vanuit de gedemonteerde toestand een ontwerp opgemaakt dat de terugkeer van het orgel moest vormen naar het rijke verleden. De Vlaamse Overheid en de stad Torhout keurden dit goed en zorgden voor de nodige financiering. In de periode maart 2018 - mei 2019 restaureerde orgelbouwer Guido Schumacher uit Eupen het instrument en herbouwde het opnieuw op het doksaal achteraan in de neogotische kapel.

Meer info: <http://visittorhout.be>
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.

Zedelgem

Collectie Patrick Marote Maantjeveld 1B 8210 Zedelgem

Dansorgels in Zedelgem: een blik achter de schermen

za 11 september 2021 van 14.00u tot 20.00u

zo 12 september 2021 van 10.00u tot 16.00u

Kunstenaar-verzamelaar Patrick Marote opent voor het eerst de deuren van zijn loods en laat je kennismaken met zijn privécollectie indrukwekkende en kleurrijke dansorgels. Het zijn bijzondere erfgoedpareltjes: hij verzamelde oude onderdelen van orgels en verwerkte of 'recycleerde' ze tot nieuwe dansorgels. Decap Herentals, het generatiebedrijf orgelbouwers, zorgt ervoor dat de prachtige orgels tot in de puntjes werken. Kom langs voor een korte rondleiding en beleef vooral dit unieke erfgoed.

Wacht niet te lang met inschrijven, de plaatsen zijn beperkt.

Prijs: Gratis
Meer info: 050/814414
Leeftijd: Geschikt voor alle leeftijden.